

Posudek na diplomovou práci

Autor/ka práce: Bc. Patrícia Petreková

Název práce: Může Čína rásť mierovo? Problematika Juhočínskeho mora

Obor/Rok: MV/2020

Autor posudku (vedoucí): Mgr. Jana Sehnálková, Ph.D.

Kritéria	Definice	Max. bodů	Získané body
Hlavní kritéria			
	Výzkumná otázka, formulace problému	10	8
	Teoretický konceptuální rámec	30	25
	Metodologie, analýza argumentace	40	35
<i>Celkem</i>		80	68
Vedlejší kritéria			
	Zdroje	10	9
	Styl	5	4
<i>Celkem</i>	Formální kritéria	5	5
		20	18
CELKEM		100	86

Slovní hodnocení:

Hlavní kritéria:

Patrícia Petreková si pro svou práci vybrala velmi diskutované téma, a to fenomén vzestupu Číny a jeho dopadů na mezinárodní vztahy. Autorka se soustřeďuje především na kontrast mezi oficiální čínskou politikou, která dlouhodobě deklaruje, že vzestup ČLR bude mírový, a jejím skutečným chováním (s. 9). Jako případovou studii, na které čínské záměry testuje, si zvolila Jihočínské moře (s. 10). V práci si definuje dvě základní otázky (s. 12):

1. Sú čínske biele knihy a oficiálne vyhlásenia lídrov dôveryhodným zdrojom čínskeho konceptu mierového rastu? Správa sa Čína v danom regióne ofenzívne?
2. Usiluje sa Čína stať regionálnym hegemonom? Akým spôsobom obhajuje svoje správanie a aké prostriedky využíva na presadzovanie svojich nárokov v Juhočínskom mori?

V prvné kapitole venované teoretickým východiskám sa autorka venuje genezi konceptu mierového rozvoja. V tejto časti analyzuje tzv. biele knihy, koncepcie zahraničnej politiky, ktoré v niekoľkých posledných rokoch zverejňuje čínska vláda. Už bežný pohľad do týchto dokumentov naznačuje jasné "nesrovnalosti" medzi deklarovaným postojom a praxí zahraničnej politiky - ty vyplývajú z čínskej definície národných zájmov, medzi ktoré patrí nekompromisné zachovanie suverenity štátu, ochrana národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, čínskeho politického systému, sociálnej stability a trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja (s. 17). V tejto časti autorka dochádza k záveru, že "Čína prisľubujúcim svojho mierového vzostupu v skutočnosti sľubuje, že nebude využívať silu na rozširovanie svojho územia, ale tento sľub nemá žiadny vplyv na oblasti, ktoré si už Čína nárokuje" (s. 24). Prosazovanie čínskych nárokov sa tak často dostáva do konfliktu s mezinárodným právom. Autorka tak svojou analýzou týchto dokumentov a reálnych krokov čínskej zahraničnej politiky dochádza k záveru, že tzv. biele knihy, ktoré sú vydávané v angličtine, sú podobné ako článok Zheng Bi-jiana (Čeng Pi-tian) o mierovom vzostupe ČLR cílený na zahraničné publikum s cieľom vytvoriť dojem transparentnosti, zatiaľ čo koncepcie a prohlásenia vůdčích predstaviteľů ČLR směřované do ČLR se často liší.

V další části této kapitoly se pak autorka věnuje teorii strukturálního realismu. Sleduje, jakým způsobem se ČLR snaží zajistit si svou vlastní bezpečnost. Autorka pracuje především s východiskem Johna Measheimera, který už v roce 2005 předpokládal, že Čína se bude snažit budovat pozici regionální mocnosti. V této části mi chybí zmínka o čínském

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD Univerzita Karlova

zahraničně-politickém diskurzu. Ten by o něco lépe osvětlil to, jakou představu o roli Číny má samotné čínské vedení a jeho různé kliky a vhodně by doplnil Mearsheimerova tvrzení. V čínských vládních kruzích se v posledních letech totiž těší přízni skupina jestřábů, která nabádá čínské vedení k větší asertivitě v mezinárodních vztazích a aktivnímu budování moci mj. proto, že podle nich se Spojené státy nacházejí v úpadku a nebudou tudíž schopny proti ČLR zakročit.

V druhé kapitola se pak autorka věnuje samotnému Jihočínskému moři, kde vysvětluje, proč je Jihočínské moře pro ČLR (a ostatní státy, které o Jihočínské moře vedou spor) strategicky důležité a jaké argumenty ČLR používá k prosazení svého nároku. V rámci kapitoly je prostor také věnován postoji Spojených států amerických, klíčovému hráči v regionu a zároveň konkurentu ČLR. Washington v posledních letech na Jihočínské moře zaměřuje větší pozornost, ačkoliv USA nejsou přímým aktérem sporu.

Třetí kapitola je pak věnována popisu čínských aktivit v Jihočínské moři po roce 2010. Autorka popisuje jednotlivé incidenty jako důkaz nárůstu čínské asertivity a jako důkaz "salámové metody", kdy Čína postupuje tak, aby její kontroverzní kroky byly pečlivě kalibrovány a nepřilákaly odvetu. Této části by prospěla redakční práce, která by analýzu jednotlivých kroků ČLR pro čtenáře zpřehlednila.

Vedlejší kritéria:

Po jazykové stránce práce splňuje standardy magisterské práce. V textu se objevují občas překlepy (např. Wlatz na s. 29) a chyby v interpunkci (místy chybí či je nadbytečná). Práce je pro čtenáře celkem čtivá, místy by však zasloužila lepší redakci, aby byly argumenty jasnější, přehlednější a lépe na sebe navazovaly.

Autorka pracuje s prameny a literaturou adekvátním způsobem, ocenit lze práci s primárními zdroji a snahu použít zdroje autorů z čínského akademického prostředí. Je škoda, že seznam použité literatury není lépe strukturovaný - např. v něm chybí kategorie primárních zdrojů a čtenář je musí dohledávat např. mezi "příspěvky na webových stránkách". Autorka se také občas opouští pinyin jako transkripce čínštiny - v seznamu literatury se objevuje česká/slovenská transkripce (viz Kche-čchiang L. - správně by mělo být Li Keqiang). Také není vhodné zaměňovat příjmení a jméno - např. Xi Jinping by měl být dle příjmení v seznamu literatury abecedně zařazen pod "X" a ne pod "J", neboť příjmení je Xi, jméno je Jinping. Totéž platí pro Hu Jintaa, Wen Jiabaa, Yan Xuetonga.

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

Práce je vhodně doplněna mapami, které čtenáři ulehčují orientaci v prostoru Jihočínského moře a jednotlivých teritoriálních nároků. V příloze jsou pak zahrnuty satelitní snímky, na nichž je možné demonstrovat, jak Čína postupně staví zařízení na některých ostrovech v Jihočínském moři.

Celkové hodnocení:

Práce Patricie Petrekové je dle mého názoru celkem zdařilou diplomovou prací, která je věnována zajímavému problému. Jihočínské moře bývá mnohými politiky a akademiky označováno za “test čínského mírového růstu”. Z práce vyplývá, že kontrolu nad Jihočínským mořem vnímá ČLR jako jednu z nejvyšších priorit své zahraniční politiky. Práce celkem srozumitelně vysvětluje postoj ČLR a identifikuje hlavní třecí plochy. Zároveň podle autorky čínské chování v Jihočínském moři koncept mírového růstu vyvrací a je důkazem toho, že se Čína v regionu snaží získat postavení hegemonu. Autorce se celkem úspěšně daří kontrastovat čínskou rétoriku s reálnými kroky, kterými ČLR nekompromisně prosazuje své národní zájmy. Z hlediska metodologie si autorka vytyčila několik hlavních otázek, na které ve své analýze odpovídá. Některé pasáže práce jsou zbytečně zdlouhavé a místy je těžké sledovat argumentaci, nicméně nutno říct, že za období psaní této práce se organizace textu značně zlepšila.

Výsledná známka: B

Podpis: Jana Sehnálková